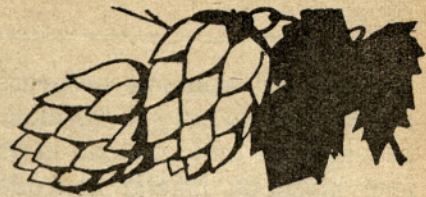

Slovenski

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo
Hmeljarske zadruge, z o. j. * List izhaja
redno vsak drugi pelek * Naročnina letno
20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna
številkica stane 2 din * Uredništvo in uprava:
Celje, Vodnikova ulica 2. — Telefon št. 196

Hmeljar

Leto XI.

Celje, 23. avgusta 1940

Štev. 17

Za dobro blago

Čas obiranja ter sušenja in prodaje hmelja je tu. Kakršno blago je kje zraslo, tako je, tu se ne dá nič več spremeniti. Pač pa moramo paziti, da pri obiranju in sušenju hmelja ne pokvarimo, kar se tudi lahko zgodi; saj vidimo često na hmeljevkah pred obiranjem prav čedno blago, ki pa potem, ko je posušeno, nikakor ni tako, kakor bi moralo biti.

Obirajmo čisto, da si bo naš hmelj tozadevno zopet pridobil in ohranil tisti dobri glas v svetu, ki ga je imel. Letos je hmelj dobro obrodil, pa zato ni treba pustiti obiralcem, da grabijo kar cele grozde v košare. Le največ dve kobuli naj se držita skupaj, debelejša pa morajo biti posamič, nobena ne sme biti brez kratkega peclja, listov in kar celih vejic ne sme biti med obranim hmeljem. Obiralci bodo lahko obilo nabrali, pa zato lahko zahtevamo, da tudi lepo obirajo. Hmeljar, ki lepo obiranje še posebej nagradi, bo imel od tega vedno korist.

Prav posebno pa moramo paziti na sušenje. Če imamo premajhno sušilnico, pač moramo obirati bolj počasi, da se hmelj sproti suši. Obrani hmelj svež ne sme dolgo v koših ali kupih čakati na sušilnico, ker se sicer ogreje in pokvari ter izgubi na barvi in aromi; čim prej prispe obrani hmelj iz hmeljišča na sušilnico, tem bolje je zanj.

Pri sušenju hmelja ne smemo nasipati na lese v previsoke plasti. Če nasujemo namreč hmelja več kakor 15 cm visoko na lesu, prepah ne more skozi, vlaga ne izhlapeva in se nam tako hmelj pokvari in le nepopolno posuši. Hmelj mora sušiti prepah, ne pa vročina! To nam bo prav lahko razumljivo, če pomislimo, da mora izhlapevi 200 litrov vode, da posušimo 100 kg hmelja. In čim hitreje potegne prepah vodo, ki izhlapeva skozi sušilnico, tem bolje je. Če namreč staničevje kobul odmrše preden so odstranjeni vodni hlapi, in to se

zgodí navadno vselej pri sušenju z visoko vročino, hmelj prav rad na sušilnici porjavi. Pri toploti nad 45° C pa tudi izgubi lupulin svojo zlatorumeno barvo in postane rjav kakor rja na železu; pri tem nastopijo tudi razne spremembe, ki zelo zmanjšajo pivovarsko vrednost hmelja in mu skvarijo tudi aromo. Zato pa ne nasipajmo hmelja visoko na lese ter ga ne parimo in ne kuhajmo na sušilnicah, temveč ga nasipajmo le do 15 cm, torej komaj za dobro dlan na visoko in ga sušimo z dobrim prepahom pri toploti do največ 45° C v spodnji lesi!

Hmelj pa moramo tudi pravilno posušiti, ne premalo, pa tudi ne preveč. Če namreč posušimo hmelj preveč, se nam potem zdrobi, da imamo same pleve, če pa ga posušimo premalo, se nam pokvari. Zlasti letos, ko je hmelj bolj težak, je treba paziti, da bo dosti posušen. Je pač treba poskusiti nekaj večjih kobul, preden ga hočemo vzeti iz sušilnice; če se vretence kobule ne dá več upogniti in se že nalomi, je hmelj dovolj suh, v nasprotnem primeru pa ga je treba še dosušiti.

Da, pri obiranju in sušenju lahko prav znatno izboljšamo kakovost in tudi barvo hmelja, prav tako lahko pa tudi temeljito pokvarimo. Zato pa obirajmo čisto in sušimo pravilno, da bomo imeli v vsakem oziru čim boljše blago, ki se bo tudi dobro držalo in doseglo čim boljše ceno!

Kako bo s kupčijo, pa še ne vemo, čeprav bi gotovo to vsakega hmeljarja najbolj zanimalo. Večja ali manjša možnost in sigurnost izvoza, to je tisti činitelj, okoli katerega se vrtil in se bo še vrtelo letos vnovčenje našega hmelja in seveda tudi gibanje cen. Čim več možnosti izvoza bomo imeli in čim bolj sigurne bodo, tem dražje bomo prodali. Stara resnica pa je, da hmeljar mora zapuati v svojo srečo, ki ga le redko prevari. Na Češkomoravskem so sicer letos določili cene, podobno kakor v Nemčiji, vendar pa je vkljub temu še vprašanje, kako jih bodo držali in kako prodali;

to namreč domača pivovarska industrija more porabiti komaj polovico pridelka, za izvoz pa imajo zaenkrat kaj malo izgleda in imajo še znatne množine lanskega hmelja neprodanega. Pri nas lani v tem času gotovo ni bolje izgledalo kakor letos, pa smo vendar končno kar dobro odrezali. Križi in težave brez dvoma bodo, vendar upajmo, da ne bodo nepremagljive in da bo končno le šlo. Za to pa poskrbimo za dobro blago in zaupajmo svoji sreči, da bomo v kljub izrednim razmeram končno le dosegli zanj tudi primerno ceno.

Peronospora

(Dalje.)

Pozneje se pojavi peronospora na listih, in sicer zelo različno, včasih le bolj na konicah, robovih, včasih pa tudi raztreseno po celem listu; navadno pa začno najprej konice listov rumeneti, na spodnji strani pa opazimo že ponovno opisane sivovijoličaste lise, ki se pri odgovarjajočem vremenu vedno bolj širijo in list polagoma vedno bolj porumeni iz vzrokov, ki smo jih že navedli ter se zavije navzgor, rjavi in suši. Če pa po okužbi pritisne suho vreme, se bolezen ne more dalje razvijati, temveč se zasuši in baržunasta prevlaka na omenjenih lisah na spodnji strani listov zopet izgine. Pripomniti pa je treba, da se pojavijo na listih često tudi rjave lise, ki pa niso posledica peronospore, temveč jih povzročajo razne druge okolnosti, zlasti na starejšem hmelju. Vendar pa je te lise lahko razlikovati od onih, ki jih povzroča peronospora, ker tudi v začetku niso sivovijoličaste, temveč nekam sivkaste, sivozelene in nimajo na spodnji strani lista tiste baržunaste prevlake, ki je tako značilna za lise, ki jih povzroča peronospora. Pripomniti pa je treba tudi, da peronospora sicer navadno napada raje bolj mlade liste, vendar pa je zlasti spomladi često opaziti prvo obolenje prav na spodnjih, najstarejših listih. Pa je to razumljivo. V prvem primeru raznaša namreč trose boleznih veter, ki jih goni in nanese bolj visoko od zemlje, torej predvsem na mlado zelenje. Okuženje starejših spodnjih listov pa se izvrši iz zemlje, od koder padajoče dežne kapljice poženo trose kvišku in se ti oprimejo takoj najbližjih, torej spodnjih listov; prav zato pa je zelo važno, da pri prvem zaščitnem škropljenju, ki je potrebno takoj, ko hmelj napeljemo, poškopimo tudi zemljo okoli rastline in tako uničimo trose, ki bi sicer okužili spodnje liste in bi se tako peronospora širila dalje.

Ne tako pogosto sicer, vendar obolijo včasih tudi stranske panoge. Napravijo pa le redko ku-

štrovce, pač pa lahko ugotovimo, da so obolele, po tem, da pri glavni trti skoro nimajo listov ali pa le redke, dočim imajo proti koneu liste nanizane gosto ene do drugih ter pri tem seveda tudi zastajajo v rasti; bolni listi pa se le redko zavihajo na znotraj, pač pa na spodnji strani lahko opazimo baržunasto sivovijoličasto prevlako, zlasti na listih na koncu panog. Prav često pa obolijo stranske panoge že zgodaj spomladi, ko komaj odženejo. V tem primeru se panoge sploh ne razvijejo, temveč ostanejo le nekaj centimetrov dolge in se polagoma posuše ter potem v takem nasadu ostane hmelj spodaj skoro popolnoma brez panog, včasih do polovice opor visoko. Ta pojav smo opazili pri nas zlasti v predlanskem letu, ko so le v pravočasno in pravilno škropljenih nasadih tudi nižje dolj odgnale panoge, v drugih pa so bile rastline nekam čudno vitke. Če v kljub prvemu spomladanskemu škropljenju proti peronospori takoj, ko hmelj napeljemo, opazimo, da stranske panoge sicer odženejo, vendar se takoj posuše, moramo škropiti drugič, ko doseže hmelj polovico opor. Če je za peronosporo ugodno vreme tedaj, ko prične hmelj cveteti, napada ta bolezen kaj rada tudi cvetje, ki postane rjavkasto ali tudi popolnoma rjavo ter se počasi, prav počasi suši. Sicer porjavi cvetje tudi zaradi vetra, ki udarja eno ob drugo, vendar je tedaj enakomerno rjavo, dočim je zaradi peronospore vsaj v začetku nekam marogasto in bolj vijoličastorjavo.

Kako izgledajo kobule, ki so porjavele zaradi peronospore, pa menda ve že vsak hmeljar in le sam sebe vara, če zatrjuje, da je to od vetra. Zaradi peronospore porjavijo vedno najprej le krilni lističi kobul, to so tisti, ki so bolj koničasti, dočim obolijo le redko in mnogo manj predlističi, to so tisti, ki so tudi na konicah bolj okrogli in nosijo v pazduhah lupulin. Ker se krilni lističi kobul nahajajo precej pravilno eden nad drugim in se med eno vrsto krilnih nahajata vedno dve vrsti predlističev, tudi kobule izgledajo često vsaj v začetku boleznih nekam marogaste, ker so krilni lističi že porjavili, ko so predlističi še zdravi in zeleni. Domneva se, da peronospora zato napade najprej krilne lističe, ker so to pravi listi, dočim so predlističi že del cveta; opisano razliko najlažje opazimo na velikih in kuštravih kobulah, ki jih peronospora posebno rada napada in kjer kaj lahko razpoznamo ene lističe od drugih. Sicer pa, če natančno opazujemo, lahko ugotovimo, da tudi lističi kobul ne obole naenkrat, temveč dobe najprej male bolne lise, maroge, ki se polagoma širijo, dokler cel listič ne porjavi. Opisanih marog pa veter

nikdar ne more povzročiti; če veter udarja kobule, postanejo namreč udarjeni deli enakomerno sveflorjavi in se kaj hitro posušijo, dočim zaradi peronospore kobule dobe temno vijoličastorjavo barvo in se le polagoma suše. Sicer pa veter poškoduje kobule tudi večinoma le ob robu nasada in ne v notranjosti ter navadno le eno stran kobule in ne celo. Zamenjavati zaradi vetra udarjenih kobul z zaradi peronospore porjavelimi torej res ni treba. Pač pa porjavijo kobule lahko tudi še iz raznih drugih vzrokov, če jih na primer napadejo bolhači, rdeči pajek ali pa kake gosenice ali črvi, vendar so tudi tedaj kobule docela drugače rjave kakor pa zaradi peronospore. (Dalje sledi.)

Razno

Hmeljarski tabor, ki ga je priredila Hmeljarska zadruga dne 15. t. m. v Žalcu, je bil letos izredno dobro obiskan. Pa ni čudno. Saj še nikdar ni bilo tako negotovo, kako bo z izvozom hmelja, pa se je zato letos na običajnem vsakoletnem taboru zbralo nad tisoč hmeljarjev, da se pogovore o izgledih in možnostih izvoza in vnovčenja hmelja; težave so in bodo še, vendar je upanje, da se bo hmelj le dal izvoziti in vnovčiti. Kakor običajno, so se na taboru določile tudi mezde obiralcem kot merilo, ki je zlasti letos zaradi naraščajoče draginje zelo potrebno.

Konsum piva na Slovaškem se dviga in je znašal lani 333.600 hl, to je za 11% več kakor predlani. V tekočem letu bo predvidoma konsum piva še večji.

Objave

Po vreče naj pridejo vsi, ki so dobavili svoj hmelj Hmeljarski zadrugi v lastnih vrečah, čimprej, najpozneje pa do 25. tekočega meseca, ker se pozneje vreče ne bodo več izdajale.

Legitimacije za obiralce so že tiskane in se dobé v pisarni Hmeljarske zadruge v Celju, Vodnikova ulica 2, posamezni hmeljarji pa jih dobé tudi v združnem skladišču v Žalcu in pri združnih podružnicah.

Mezde obiralcem so bile na hmeljarskem taboru dne 15. t. m. sporazumno določene pri hrani na 1,50 din, brez hrane pa na 2,50 din od mernika. Kakor je razvidno, so mezde obiralcem pri hrani ostale nespremenjene, onim brez hrane pa so bile povišane za 0,50 din, ker so se prav cene življenjskim potrebščinam najbolj povišale.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Z 19. t. m. je pričelo splošno obiranje. Obira se prav dobro in če ne bo nagajalo vreme, bo dobra tudi kakovost letošnjega pridelka. Zaradi izrednih razmer pa ponekod primanjkuje obiralcev, ki letos v manjšem številu in bolj polagoma prihajajo; zaslužili pa bodo dobro, ker je hmelj zelo poln in se dobro obira. — Kupčije za enkrat še ni, ker tudi še ni raz-

položljivega blaga. Prišlo je le do nekaj neznatnih poskusnih zaključkov, ki pa najbrž ne bodo mogli vplivati na nadaljnjo gibanje cen.

Vojvodina: Pri sicer slej ko prej zelo nestalnem vremenu se je stanje nasadov zadnji čas precej izboljšalo, četudi je še vedno zelo neenakomerno. Obiranje, ki bo polagoma pričelo prihodnji teden, bo dalo verjetno več kakor lani, kakovost pa še v obilni meri zavisi od vremena v teku obiranja. Kupčija za enkrat še popolnoma miruje in ni prišlo do nobenega pomembnejšega zaključka.

Nemčija: Četudi prevladuje zadnje tedne bolj deževno in hladno vreme, vendar hmelj v okoliših stare Nemčije slej ko prej dobro obeta in so se tudi nasadi v Sudetskem okolišu vidno popravili. Letina bo obilna, vendar bi bilo med obiranjem nujno potrebno bolj toplo in suho vreme, da bo pridelek glede kakovosti in zlasti tudi barve prvovrsten. Obiranje, ki je sem ter tja počelo že v tekočem, bo prihodnji teden v splošnem započelo. — Tržišče je slej ko prej mirno, pri nominalno neizpremenjenih cenah. Za stare letnike ni več zanimanja, novega pridelka pa še ni na tržišču in mu tudi cene še niso določene.

Češkomoravska: Pri končno le nekoliko boljšem vremenu se je stanje nasadov znatno popravilo in tudi precej izenačilo. Rastlina je večinoma dosegla vrh opor, se dobro razkošatila, je zdrava in bujna ter se je tudi cvetje vidno zgostilo. Obvezno škropljenje proti peronospori se dobro obnese in če bo vreme tudi nadalje ugodno, je računati v vsakem oziru s prav dobro letino. Hmelj naglo dozoreva in bo prihodnji teden pričelo splošno obiranje. — Kupčija docela miruje, ker za lanski hmelj in starejše letnike ni nobenega zanimanja in povpraševanja več. Za letošnji hmelj pa so že določene cene, in sicer za žateški hmelj na 28—40 K, za roudniški pa 24—36 K, t. j. po našem klirinškem tečaju 42 do 60, odnosno 36 do 54 din za kg.

Splošno: Iz ostalih okolišev raznih držav ni nobenih zanesljivih novejših poročil. V nasadih bivše Poljske, ki so pripadli Nemčiji, bo bolj slaba letina, ker so nasadi le deloma in še to bolj površno obdelani; podobno je tudi v Franciji in Belgiji. V Angliji je vsekakor računati na manjšo letino kakor lani, dočim bo v Ameriki menda obilnejša.

Za dobro voljo

Dober pes.

Dreta si hoče kupiti psa.

»Ali pa je ta pes tudi zvest?«

Prodajalec: »Seveda je. Trikrat sem ga že prodal in trikrat je prišel sam nazaj.«

Kratkobesednost.

Jakec se je peljal na deželo.

Pride v gostilno in naroči juho.

Gostilničar prihlača v sobo. Pogleda skozi okno. Pogleda gosta. Potem reče:

»Po dežju diši.«

Jaka odloži žlico.

»In okus ima tudi tak.«

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema vse vrste zavarovanj proti požaru: poslopja, vse premičnine, hmelj, zvonove, steklo, nezgode, vlom, jamstvo, avto-kasko, življenjska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninska zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.
Obrestovanje najugodnejše.

**Za vloge jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.**

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

- Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

HMELJARSKA ZADRUGA z o. j.

Skladišče Žalec

nudi svojim članom po najugodnejših cenah prisanano prvovrstne Holderjeve škropilnice vseh vrst, traktorje za oranje in okopavanje, razna sredstva za zatiranje bolezni in škodljivcev itd.